

**PROGRAMACIÓN DOCENTE
INTRODUCCIÓN Á ETNOBOTÁNICA**

curso 2017-18

ESQUEMA XERAL

- i. Datos descritivos da materia
- ii. Contexto da materia
- iii. Obxectivos xerais
- iv. Adquisición de destrezas e habilidades
- v. Volume de traballo
- vi. Distribución de contidos: teóricos e prácticos
- vii. Metodoloxía docente
- viii. Avaliación da aprendizaxe
- ix. Observacións

I.- DATOS DESCRIPTIVOS DA MATERIA.

Nome da materia	Introdución á etnobotánica
Código	IV30110
Curso aconsellado	3º
Créditos Totais	3
Horas totais de traballo da/o estudante	75
Cuadrimestre (especificar 1º/2º)	2º
Ámbito (H / T / XS / C / CS)	Científico

I.1. Profesoras:

Coordinadora da materia: M.Luisa Castro Cerceda (lcastro@uvigo.es)

Profesoras	Créditos (A, P ou V)	Horario titorías	Lugar de Impartición	Lingua
M.LUISA CASTRO CERCEDA	12 A 3 V	11-14 h (martes) 15-18 h (xoves) correo electrónico: lcastro@uvigo.es ml.castro@sapo.pt	Facultade Bioloxía – CUVI Bloque A, 1º piso, LI 22 (centro)	Galego / Castelán
LIDIA ROJO DE DIOS	12 P 3 V	correo electrónico: lidia@aloe- ingenieros.com	vía e-mail	Galego / Castelán

A = aula P = laboratorio V = viaxe de estudos

I. 2. Coñecementos previos aconsellados para cursar a materia:

Non son necesarios.

II.- ENCADRAMENTO DA MATERIA NO CICLO INTENSIVO

Esta materia encádrase, preferentemente, no 3º curso do Ciclo Intensivo do Campus de Vigo, na Opción 1: Ciencias e Tecnoloxía, co fin de reforzar a formación en materias relacionadas coa Bioloxía e complementar o coñecemento da biodiversidade e o aproveitamento sostible do medio natural.

Impártense coñecementos relativos a plantas con flores (antófitas) e fentos (pteridófitas), relacionándoas cos usos dados polo ser humano ao longo da historia: comestibles, condimentares, medicinais, artesanía, actividades profesionais, ... A parte práctica fai fincapé na extracción de principios activos vexetais e a súa aplicación.

II.- OBOECTIVOS XERAIS

No fin do curso os alumnos deben coñecer a morfoloxía e a bioloxía das plantas, que lles permitan identificar as especies mediante caracteres científicos e uso de claves dicotómicas.

Asimesmo, coñecerán os usos populares dalgunhas plantas comúns, especialmente orientados á Comunidade Galega e aprenderán a elaborar diversos compostos con elas: tinturas, cremas, xabóns, tintes, ...

IV.- ADQUISICIÓN DE DESTREZAS E HABILIDADES

Esperase dos alumnos que:

- Saiban interpretar e utilizar adecuadamente conceptos e criterios botánicos con base científica e que manexen adecuadamente bibliografía e nomenclatura botánica.
- Aprendan o manexo de claves de identificación sinxelas, que lles permitan identificar as diferentes especies con criterios científicos.
- Sexan capaces de recoller, preservar e preparar espécimes botánicos para a súa posterior aplicación.
- Saiban realizar extraccións sinxelas de principios activos e elaborar algúns produtos derivados dos mesmos.

V.- VOLUME DE TRABALLO

Técnica	Horas presenciais aula	Horas presenciais fora da aula	Factor de traballo do alumno	Horas de traballo persoal do alumno	Horas totais do alumno	Créditos
Clase aula	15	0	1,8	27	42	1,68
Prácticas na aula	12	0	1,5	28	30	1,20
Viaxe de estudos	0	3	0	0	3	0,12
Total	27	3		45	75	3,00

VI.- DISTRIBUCIÓN DE CONTIDOS**Programa teórico**

Tema	Contidos	Duración
1	Introdución ao mundo das plantas, clasificación e nomenclatura	1 h.
2	Morfoloxía das plantas: raíz, caule, follas, flores e froitos e reprodución	3 h.
3	Plantas comestibles e tóxicas silvestres	3 h.
4	Plantas de interese en medicina, farmacoloxía e cosmética	4 h.
6	Usos artesanais, domésticos e folclóricos	2 h.
7	Plantas para curar plantas	2 h.

Programa práctico

Tema	Actividades a desenvolver	Duración
1	Identificación de especies mediante uso de claves	4 h.
2	Extracción de principios activos e a súa aplicación	8 h.

Viaxes de estudo

Tema	Actividades a desenvolver	Duración
1	Visita Botánica aos xardíns do Parque de Castrelos (*)	3 h.

Bibliografía básica

1. Apuntes das profesoras en FAITIC
2. CASTRO, M.L., LORENZO, P., MARTINS, F.X. & VARELA, J. 2001. *Etnobotánica sin fronteras*. Grupo CIMPOR (Vigo).
3. DÍAZ GONZÁLEZ, T.E., FERNÁNDEZ-CARVAJAL ÁLVAREZ, M.C. & FERNÁNDEZ PRIETO, J.A. 2004 *Curso de Botánica*. Trea. Gijón
4. FONT QUER, P. 1979. *Botánica Pintoresca*. Sopena. Barcelona

TODOS ESTES LIBROS ESTÁN NA BIBLIOTECA DE CIENCIAS (CUVI).

Bibliografía complementaria

1. BERTRAND, B., COLLAERTE, J-P. & PETIOT, É. 2008. *Plantas para curar plantas*. La Fertilidad de la Tierra Ediciones. Estella (Navarra)
2. CASTRO, M., PRUNELL, A. & BLANCO-DIOS, J.B. 2007. *Guía das árbores autóctonas e ornamentais de Galicia*. Xerais. Vigo
3. CUESTA ALONSO, I. 2007. *Guía de las plantas cesteables de Galicia*. Deputación de Lugo.
4. GARCÍA, X.R. 2013. *Guía das plantas con flores de Galicia*. Edicións Xerais. Vigo
5. IZCO, J. (COORD.) 2005. *Botánica*. McGraw Hill. Madrid
6. MERINO, B. 1909-1912 (reed. 1980). *Flora descriptiva e ilustrada de Galicia*. 3 volumes. La Voz de Galicia. A Coruña.

VII.- METODOLOXÍA DOCENTE

Clases teórico-prácticas, coa axuda de presentacións en power point e uso de material fresco e/ou seco para identificar especies, realizar extraccións de produtos esenciais e elaborar diversos preparados cosmético/medicinais.

Saídas de estudo: Realizaranse dúas visitas de campo para coñecer flora autóctona e ornamental.

VIII.- AVALIACIÓN DA APRENDIZAXE

A asistencia ao 80% das horas de aula é imprescindible para aprobar. A cualificación varía en función das asistencias: 80% = 5 puntos, 90% = 6 puntos e 100% = 7 puntos, o que fai un máximo do 70% da nota.

O resto, de realización e presentación voluntaria, corresponde a un traballo bibliográfico ou a un traballo de aplicación práctica, ata un máximo 20% da nota (= 2 puntos) e un herbario con un mínimo de 10 plantas perfectamente etiquetadas ata un 10% (= 1 punto).

IX.- OBSERVACIÓNS

O traballo realizarase en grupos de 3-5 alumnos. O texto terá un máximo de 10 páxinas, incluíndo imaxes e bibliografía consultada. Escrito en letra arial 11 e a espazo 1,5. A data de entrega será o 30 de maio, preferentemente en formato word (.doc, .docx) vía mail para que poidan ser devoltas as correccións.

(*) A saída será feita por medios propios.